

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

4 décembre 2023

PROJET DE LOI

**contenant le budget
des Voies et Moyens
pour l'année budgétaire 2024**

Amendements

Voir:

Doc 55 **3646/ (2023/2024):**

- 001: Projet de loi.
- 002: Annexe.
- 003: Commentaires et observations de la Cour des comptes.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

4 december 2023

WETSONTWERP

**houdende
de Middelenbegroting
voor het begrotingsjaar 2024**

Amendementen

Zie:

Doc 55 **3646/ (2023/2024):**

- 001: Wetsontwerp.
- 002: Bijlage.
- 003: Commentaar en opmerkingen van het Rekenhof.

10824

N° 1 de M. **Van Hees**
(aux tableaux annexés au projet de loi, page 25)

Art. 2

Au tableau annexé à la loi, page 25, dans Titre I “Recettes courantes”, Section I “Recettes fiscales”, Chapitre 18 “SPF Finances”, § 1er “Administration des contributions directes”, insérer un article “36.60.03”, intitulé “Taxe des millionnaires”, avec le montant “8.000.000”, dans la colonne 5 “Évaluations proposées 2024”.

JUSTIFICATION

Le fossé n’a jamais été aussi grand entre les pauvres et les plus riches en Belgique. Alors qu’une partie grandissante de la population a des difficultés pour boucler les fins de mois. Depuis 2024, la Belgique compte 41 milliardaires et selon une étude de KU Leuven le 1 % des ménages les plus riches détient 24 % de la richesse du pays.

Avec la taxe sur les comptes-titres, qui est un recyclage par le gouvernement actuel de celle du gouvernement Michel, ce club des milliardaires n’est pas touché. Les plus riches ne détiennent en effet généralement pas l’essentiel de leur fortune en comptes-titres, mais plutôt en actions nominatives. Ces fortunes ne sont pas concernées par la taxe du gouvernement.

Les épaules les plus larges échappent ainsi par définition à la taxe dite “épaules larges” – une flagrante contradiction que le ministre des Finances refuse de justifier ou même d’avouer. Par conséquent, les recettes apportées par la taxe sur les comptes-titres, dont le rendement prévu est de 425 millions d’euros, sont largement insuffisantes pour financer une réelle nouvelle politique sociale.

C’est pour cela que nous proposons, avec le présent amendement, une vraie taxe des millionnaires de 1 % sur les fortunes au-dessus de 1 million d’euros. Comme l’ont montré des enquêtes récentes, plus de 80 % de la population, au nord comme au sud du pays, est en faveur d’une telle taxe. Cela rapporterait, selon les estimations les plus prudentes, 8 milliards d’euros par an. Des moyens conséquents pour financer de réelles avancées sociales et répondre aux besoins de la population. Les dispositions légales qui réalisent ces recettes se trouvent dans la proposition de loi créant une taxe sur les millionnaires (DOC 55 0397/001). Cette proposition pourra

Nr. 1 van de heer **Van Hees**
(op de tabellen gevoegd bij het wetsontwerp, blz. 25)

Art. 2

In de tabel als bijlage bij het wetsontwerp, bladzijde 25, in Titel I – Lopende ontvangsten, Sectie I – Fiscale ontvangsten, Hoofdstuk 18 – FOD Financiën, § 1 – Administratie der directe belastingen, een artikel “36.60.03” met als opschrift “Miljonairstaks” invoegen en in kolom 5 – Voorgestelde raming 2024 het bedrag “8.000.000” invoegen.

VERANTWOORDING

De kloof tussen de armen en de allerrijksten was in België nog nooit zo groot. En dat terwijl een groeiend deel van de bevolking moeilijkheden heeft om de eindjes aan elkaar te knopen. In 2024 telt België 41 miljardairs en volgens een studie van de KU Leuven is 24 % van de rijkdom van het land in handen van de 1 % rijkste gezinnen.

De door deze regering ingevoerde effectentaks, die een herkauwing is van de effectentaks van de regering-Michel, laat die miljardairsclub ongemoeid. Het leeuwendeel van het fortuin van de superrijken bestaat immers doorgaans niet uit effectenrekeningen, maar wel uit aandelen op naam. De door de regering opgelegde taks raakt dan ook niet aan die fortuinen.

De “sterkste schouders” ontkomen aldus sowieso aan de zogenaamde “sterkste-schouderstaks” – een contradictie van formaat die de minister van Financiën niet wil verantwoorden, laat staan toegeven. De 425 miljoen euro aan jaarlijkse ontvangsten die de effectentaks jaarlijks zou moeten genereren, zullen geenszins toereikend zijn om een echt nieuw sociaal beleid te financieren.

Daarom stelt de indiener van dit amendement een echte miljonairstaks voor van 1 % op de vermogens van meer dan 1 miljoen euro. Uit recente onderzoeken is gebleken dat ruim 80 % van de bevolking, zowel in het Noorden als in het Zuiden van het land, voorstander is van een dergelijke taks. Op grond van de meest voorzichtige ramingen zou die taks 8 miljard euro per jaar kunnen opbrengen; een fiks bedrag dat zou kunnen worden aangewend om echte sociale vooruitgang te financieren en de noden van de bevolking te lenigen. De wettelijke bepalingen voor het innen van die ontvangsten zijn vervat in het wetsvoorstel tot instelling van een miljonairstaks

servir, entre autres, à financer des mesures pour faire face à la crise énergétique.

Marco Van Hees (PVDA-PTB)

(DOC 55 0397/001). Dat voorstel zou onder meer kunnen bijdragen aan de financiering van de energiecrisismaatregelen.

N° 2 de M. **Van Hees**
(aux tableaux annexés au projet de loi, page 26)

Art. 2

Au tableau annexé à la loi, page 26, dans Titre I “Recettes courantes”, Section I “Recettes fiscales”, Chapitre 18 “SPF Finances”, § 1er “Administration des contributions directes”, insérer un article 37.10.04, intitulé “Taxe sur les services numériques”, avec le montant “100.000”, dans la colonne (5) “Évaluations proposées 2024”.

JUSTIFICATION

L'accord de gouvernement de 2020 identifie comme objectif de cette législature la création d'une taxation des entreprises du secteur numérique car elles parviennent souvent à ne pas payer d'impôt à l'endroit où elles vendent leurs services et leurs produits.

Plus précisément, l'accord de gouvernement affirme à la page 53 que “Si un tel accord ne peut être trouvé (au sein de l'OCDE et de l'UE), la Belgique instaurera une taxe sur les services numériques en 2023.”

En effet, une recette récurrente de 100 millions d'euros au titre de “taxe sur les services numériques” à partir de 2023 est inscrite dans le cadre budgétaire pluriannuel à la page 49 de l'exposé général du budget pour l'année 2021 (DOC 55 1576/001).

À ce jour, aucun accord au niveau international n'a pu être conclu. Malgré l'engagement susmentionné, le ministre des Finances a déclaré en commission des Finances à la Chambre le novembre 2023 qu’“une taxe unilatérale au niveau national n'est pas souhaitable”

Une taxe sur les services numériques est donc absente du projet initial de loi des Voies et Moyens pour l'année budgétaire 2024.

Cet amendement permet d'exécuter l'accord de gouvernement.

Marco Van Hees (PVDA-PTB)

Nr. 2 van de heer **Van Hees**
(op de tabellen gevoegd bij het wetsontwerp, blz. 26)

Art. 2

In de tabel als bijlage bij het wetsontwerp, bladzijde 26, in Titel I – Lopende ontvangsten, Sectie I – Fiscale ontvangsten, Hoofdstuk 18 – FOD Financiën, § 1 – Administratie der directe belastingen, een artikel “37.10.04” met als opschrift “Digitaks” invoegen en in kolom 5 – Voorgestelde raming 2024 het bedrag “100.000” invoegen.

VERANTWOORDING

Een van de doelstellingen uit het regeerakkoord van 2020 is het invoeren van een taks op de bedrijven van de digitale sector, aangezien die er vaak in slagen belastingen te ontlopen op de plaats waar ze hun diensten en producten verkopen.

Zo stelt het regeerakkoord meer bepaald op bladzijde 53: “Indien er geen internationaal akkoord gevonden kan worden (in de schoot van de OESO en/of van de EU), zal België zelf een digital service taks invoeren in 2023.”

Op bladzijde 49 van de algemene toelichting betreffende het begrotingsjaar 2021 (DOC 55 1576/001) werd inderdaad onder de noemer “digital service taks” vanaf 2023 een reccurrente ontvangst ten belope van 100 miljoen euro in het meerjarenbegrotingskader opgenomen.

Vooralsnog blijft een internationaal akkoord uit. Niet-tegenstaande de bovenvermelde verbintenis heeft de minister van Financiën in november 2023 in de commissie voor Financiën van de Kamer verklaard dat een unilaterale taks, op Belgisch niveau, niet wenselijk was.

In het initiële wetsontwerp houdende de Middelenbegroting voor het begrotingsjaar 2024 is de digital service taks dan ook niet opgenomen.

Met dit amendement kan uitvoering worden gegeven aan het regeerakkoord.

N° 3 de M. **Van Hees**
(aux tableaux annexés au projet de loi, page 26)

Art. 2

Au tableau annexé à la loi, dans Titre I – Recettes courantes, Section I – Recettes fiscales, Chapitre 18 SPF Finances, § 1 Administration des contributions directes, article 37.20.04, littera 01 – Précompte professionnel, (p. 26), dans la colonne 5 “Évaluations proposées 2024”, remplacer le montant de “28.740.291” par le montant de “31.107.291”.

JUSTIFICATION

L'amendement vise à réduire de moitié les dispenses de versement du précompte professionnel.

De 2005 à 2024, le coût budgétaire annuel des dispenses de versement de précompte professionnel est passé de 198 millions à... 4,734 milliards d'euros, sans que l'on puisse en démontrer les effets bénéfiques sur l'économie.

Un rapport de la Cour des comptes publié en 2019 et le rapport de spending review publié en juillet 2021 mettent en lumière l'absence d'effets bénéfiques prouvés sur l'économie, de graves lacunes dans les contrôles ou encore le fait qu'un petit nombre de grandes entreprises empêche une grande partie du pactole.

Malgré ces constats accablants, le gouvernement ne prend aucune mesure sérieuse pour réduire significativement le coût exorbitant de cette niche fiscale. En effet, selon l'exposé général du budget proposé pour 2024, “les premières données [l'exonération du précompte professionnel] devraient être disponibles pour analyse début 2025.”

Compte tenu du coût budgétaire colossal des dispenses de précompte professionnel et de l'absence d'effets bénéfiques prouvés, il s'impose de réduire de moitié les dispenses de précompte professionnel dès l'année 2024. C'est l'objet du présent amendement.

Cette réduction des dispenses de versement du précompte professionnel permettra de financer l'augmentation du fonds Blouse Blanches prévue dans notre amendement n°10 au

Nr. 3 van de heer **Van Hees**
(op de tabellen gevoegd bij het wetsontwerp, blz. 26)

Art. 2

Op de tabel als bijlage bij het wetsontwerp, in Titel I – Lopende ontvangsten, Sectie I – Fiscale ontvangsten, Hoofdstuk 18 FOD Financiën, § 1 Administratie der directe belastingen, artikel 37.20.04, littera 01 – Bedrijfsvoorheffing (blz. 26), in kolom 5 – Voorgestelde raming 2024 het bedrag “28.740.291” vervangen door het bedrag “31.107.291”.

VERANTWOORDING

Het amendement beoogt de vrijstellingen van doorstorting van de bedrijfsvoorheffing te halveren.

Tussen 2005 en 2024 zijn de jaarlijkse begrotingskosten van de vrijstellingen van doorstorting van de bedrijfsvoorheffing opgelopen van 198 miljoen euro tot liefst 4,734 miljard euro, doch zonder aantoonbare voordelen voor de economie.

Uit een verslag van het Rekenhof van 2019 en het verslag van de spending review van juli 2021 blijkt dat die regeling geen aantoonbare positieve weerslag heeft op de economie, dat de controles ernstige leemten vertonen en dat een gering aantal grote ondernemingen een groot deel van de winst opstrijkt.

Ondanks die onthutsende vaststellingen treft de regering geen enkele ernstige maatregel om de buitensporige kosten van die fiscale niche aanzienlijk te verminderen. In de algemene toelichting bij de begroting voor 2024 staat immers dat “de eerste gegevens [over de vrijstelling van doorstorting van de bedrijfsvoorheffing] (...) begin 2025 beschikbaar [zouden] moeten zijn voor analyse.”

Gezien de enorme begrotingskosten van de vrijstellingen van doorstorting van de bedrijfsvoorheffing en het feit dat er geen aantoonbare gunstige gevolgen zijn, komt het erop aan de vrijstellingen van doorstorting van de bedrijfsvoorheffing vanaf 2024 te halveren. Dat is dan ook wat dit amendement beoogt.

Die vermindering van de vrijstellingen van doorstorting van de bedrijfsvoorheffing zal de financiering mogelijk maken van de verhoging van de middelen voor het Zorgpersoneelsfonds

projet de loi des dépenses (DOC 55 3647/001) qui s'élève à 2,367 milliards d'euros.

Marco Van Hees (PVDA-PTB)

ten belope van 2,367 miljard euro die wordt beoogd met amendement nr. 10 op het wetsontwerp houdende de eerste aanpassing van de Algemene uitgavenbegroting (DOC 55 3647/001).

N° 4 de M. **Van Hees**
(aux tableaux annexés au projet de loi, page 27)

Art. 2

Au tableau annexé à la loi, dans Titre I – Recettes courantes, Section I – Recettes fiscales, Chapitre 18 SPF Finances, § 2 Administration des douanes et accises, article 36.20.01 “Droits d’accise”, 7e tiret “– produits énergétiques et électriques” (p. 27), dans la colonne 5 “Évaluations proposées 2024”, remplacer le montant de “4.917.222” par le montant de “4.134.122”.

JUSTIFICATION

L'amendement vise à supprimer les accises supplémentaires sur le gaz et l'électricité introduites par la loi portant réforme de la fiscalité sur la facture d'énergie.

Le gaz et l'électricité sont des produits de première nécessité. Se chauffer pendant l'hiver, c'est un besoin de base. Ce n'est pas comme manger du caviar ou boire du champagne. Il n'était donc pas normal que l'électricité et le gaz soient taxés de la même façon que les produits de luxe, avec une TVA à 21 %.

Le groupe PVDA-PTB a mené une intense campagne et recueilli des milliers de signatures en faveur de la pétition pour réduire le taux de TVA à 6 % sur l'énergie.

Sous la pression populaire, le gouvernement Vivaldi a dû céder et a diminué la TVA sur l'électricité et le gaz de 21 à 6 %. Mais il a repris d'une main ce qu'il a donné de l'autre car la diminution de la TVA est compensée par une augmentation des accises. Payer un euro de TVA ou payer un euro d'accises, cela revient au même pour un ménage.

C'est même pire en comparaison avec l'année 2019, année la plus récente avant la crise du COVID-19 et avant le début de la crise énergétique; pour une consommation moyenne, un ménage payait 618 euros de taxes par an sur ces factures. Une récente analyse de la CREG indique que, dès le 1er avril 2023, ce montant sera de 725 euros; 108 euros en plus!

Nr. 4 van de heer **Van Hees**
(op de tabellen gevoegd bij het wetsontwerp, blz. 27)

Art. 2

In de tabel als bijlage bij het wetsontwerp, in Titel I – Lopende ontvangsten, Sectie I – Fiscale ontvangsten, Hoofdstuk 18 FOD Financiën, § 2 Administratie der douane en accijnzen, artikel 36.20.01 “Accijnzen”, zevende streepje “- Energieproducten en elektriciteit” (blz. 27) in kolom 5 – Voorgestelde raming 2024 het bedrag “4.917.222” vervangen door het bedrag “4.134.122”.

VERANTWOORDING

Dit amendement beoogt de door de wet houdende hervorming van de fiscaliteit ingevoerde extra accijnzen op gas en op elektriciteit te schrappen.

Gas en elektriciteit zijn basisbehoeften. Verwarming in de winter is een basisbehoefte. Dat is niet hetzelfde als kaviaar eten of champagne drinken. Het was dus niet juist om dezelfde belasting te heffen op elektriciteit en op gas als op luxe producten, tegen een btw-tarief van 21 %.

De PVDA-PTB-fractie heeft een intensieve campagne gevoerd en heeft duizenden handtekeningen verzameld ter ondersteuning van de petitie om het btw-tarief op energie te verlagen naar 6 %.

De vivaldiregering heeft gehoor moeten geven aan de druk van het volk en heeft het btw-tarief op elektriciteit en op gas verlaagd van 21 % naar 6 %. Met de andere hand werd echter teruggenomen wat met de ene hand was gegeven, want de btw-verlaging wordt gecompenseerd met een verhoging van de accijnzen. Voor een huishouden blijft een euro btw of een euro accijnzen een euro die moet worden uitgegeven.

Het gaat er zelfs erger aan toe dan in 2019, het laatste jaar voor de COVID-19-crisis en voor het begin van de energiecrisis; voor een gemiddeld verbruik betaalde een gezin 618 euro taks per jaar boven op zijn facturen. Uit een recente analyse van de CREG blijkt dat dat bedrag vanaf 1 april 2023 725 euro zal bedragen; 108 euro meer!

Le groupe PVDA-PTB veut une vraie TVA à 6 %. Il convient donc de supprimer les accises sur l'électricité et le gaz.

Marco Van Hees (PVDA-PTB)

De PVDA-PTB-fractie wil een écht btw-tarief van 6 %. Daarom moeten de accijnzen op elektriciteit en op gas verdwijnen.

N° 5 de M. **Van Hees**
(aux tableaux annexés au projet de loi, page 25)

Art. 2

Au tableau annexé à la loi, page 25, dans Titre I “Recettes courantes”, Section I “Recettes fiscales”, Chapitre 18 “SPF Finances”, § 1er “Administration des contributions directes”, insérer un article “36.60.04”, intitulé “Taxe sur les surprofits des établissements de crédit”, avec le montant “4.300.000”, dans la colonne 5 “Évaluations proposées 2024”.

JUSTIFICATION

Alors que les ménages doivent faire face à la montée des prix des biens de première nécessité et à l'augmentation des taux d'intérêt, le secteur bancaire belge engendre des profits record. Malgré les nombreuses crises qui ont frappé l'économie de notre pays ces dernières années, en 2022, les quatre banques les plus importantes de Belgique (ING Belgique, KBC, BNP Paribas Fortis et Belfius) ont réalisé plus de 6 milliards d'euros de bénéfices nets. En 2023, ce chiffre devrait dépasser les 8 milliards d'euros.

Afin de mettre à contribution les entreprises concernées pour qu'elles redistribuent une partie de ces profits faramineux, cet amendement vise à mettre en place une taxation des surprofits enregistrés par le secteur bancaire belge, à l'instar de ce qui est proposé pour le secteur de l'énergie. Ce montant est calculé dans le but de taxer intégralement les bénéfices des établissements de crédit belges au-delà de 5 % du ratio de rendement sur fonds propres, sur la base des comptes annuels non consolidés.

Marco Van Hees (PVDA-PTB)

Nr. 5 van de heer **Van Hees**
(op de tabellen gevoegd bij het wetsontwerp, blz. 25)

Art. 2

In de tabel als bijlage bij het wetsontwerp, bladzijde 25, in Titel I – Lopende ontvangsten, Sectie I – Fiscale ontvangsten, Hoofdstuk 18 – FOD Financiën, § 1 – Administratie der directe belastingen, een artikel “36.60.04” met als opschrift “Taks op de overwinsten van de kredietinstellingen” invoegen en in kolom 5 – Voorgestelde raming 2024 het bedrag “4.300.00” invoegen.

VERANTWOORDING

Terwijl de huishoudens te maken krijgen met stijgende prijzen voor basisgoederen en met stijgende rentevoeten, boekt de Belgische banksector recordwinsten. Ondanks de vele crisissen die de Belgische economie de voorbije jaren hebben getroffen, hebben de vier Belgische grootbanken (ING België, KBC, BNP Paribas Fortis en Belfius) in 2022 een nettowinst geboekt van meer dan 6 miljard euro. In 2023 zou dat cijfer de 8 miljard euro overschrijden.

Om de betrokken bedrijven aan te sporen een deel van die enorme winsten te herverdelen, beoogt dit amendement de invoering van een taks op de overwinsten van de Belgische banksector, naar het voorbeeld van hetgeen wordt voorgesteld voor de energiesector. Dat bedrag wordt berekend met als doel de winsten van de Belgische kredietinstellingen boven de 5 % van het rendement op eigen vermogen, op basis van de niet-geconsolideerde jaarrekeningen, volledig te belasten.

N° 6 de M. **Van Hees**
(aux tableaux annexés au projet de loi, page 28)

Art. 2

Au tableau annexé à la loi, page 27, dans Titre I “Recettes courantes”, Section I “Recettes fiscales”, Chapitre 18 “SPF Finances”, § 3 “Administration de la TVA, de l’enregistrement et des domaines”, insérer un article “36.60.04”, intitulé “Suppression de la TVA sur les produits alimentaires”, avec le montant “-1.977.000”, dans la colonne 5 “Évaluations proposées 2024”.

JUSTIFICATION

Les crises successives qui ont frappé notre pays ces dernières années (crise sanitaire, guerre en Ukraine, crise énergétique) ont déclenché une hausse des prix spectaculaire qui a fortement affaibli le pouvoir d’achat des ménages Belges.

Un domaine complètement ignoré par ce gouvernement est celui de l’augmentation des prix dans le secteur agro-alimentaire.

Selon le Groupe de recherche pour une stratégie économique alternative (GRESEA), en 2020 en moyenne, chaque ménage belge dépensait environ 15 % de son budget sur les produits alimentaires et les boissons non-alcoolisées. En mars 2023, cette proportion avait doublé; 30 % du salaire des ménages a été consacré à la nourriture, en dépassant pour la première fois celui dédié au logement. Cette tendance est confirmée par l’organisation de consommateurs Test-Achats, qui estime qu’une famille dépense aujourd’hui 89 euros en plus par mois au supermarché par rapport à la période précédente.

Cet amendement supprime entièrement la TVA sur les produits alimentaires afin de soulager le budget des ménages et ne vise pas les produits alimentaires qui sont soumis à la TVA de 21 %, notamment certains fruits de mer (caviar, langoustes, homards, crabes, écrevisses et huîtres) et la plupart des bières et alcools.

Marco Van Hees (PVDA-PTB)

Nr. 6 van de heer **Van Hees**
(op de tabellen gevoegd bij het wetsontwerp, blz. 28)

Art. 2

In de tabel als bijlage bij het wetsontwerp, bladzijde 27, in Titel I – Lopende ontvangsten, Sectie I – Fiscale ontvangsten, Hoofdstuk 18 – FOD Financiën, § 3 – Administratie van de b.t.w., registratie en domeinen, een artikel “36.60.04” met als opschrift “Afschaffing van de btw op voedingsproducten” invoegen en in kolom 5 – Voorgestelde raming 2024 het bedrag “-1.977.000” invoegen.

VERANTWOORDING

De opeenvolgende crisissen die België de voorbije jaren hebben getroffen (gezondheids crisis, oorlog in Oekraïne, energiecrisis) hebben een spectaculaire prijsstijging veroorzaakt die de koopkracht van de Belgische huishoudens sterk heeft aangetast.

Een gebied dat deze regering volledig over het hoofd ziet, zijn de prijsstijgingen in de agrovoedingssector.

Volgens de Onderzoeksgroep voor een Alternatieve Economische Strategie (GRESEA) besteedde elk Belgisch huishouden in 2020 gemiddeld ongeveer 15 % van zijn budget aan voeding en aan niet-alcoholische dranken. In maart 2023 was die verhouding verdubbeld: 30 % van het huishoudinkomen werd besteed aan voeding, waarmee dat voor het eerst meer was dan wat aan huisvesting werd besteed. Die trend wordt bevestigd door consumentenorganisatie Testaankoop, die raamt dat een gezin thans 89 euro per maand meer uitgeeft in de supermarkt dan in de voorgaande periode.

Dit amendement beoogt de btw op voedingsmiddelen volledig af te schaffen om het huishoudbudget meer ademruimte te geven; het is niet van toepassing op de voedingsmiddelen waarop 21 % btw wordt geheven, met name bepaalde zeevruchten (kaviaar, langoustes, kreeften, krabben, rivierkreeften en oesters), alsook de meeste bieren en alcoholische dranken.